

Päiväys
03.04.2024

Diaarinumero
1258/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

03.04.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **10.04.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 04.04.2024 nro 416/2024, valitus ympäristölupa-asiassa, Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksessä 22 edellytetty suunnitelma, Vihti, Siuntio, Lohja.

Valittaja

Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunta

Hakija

Vihdin Vesi

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **03.04.2024 – 10.05.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **10.05.2024**.

Datum

03.04.2024

Diarienummer

1258/03.04.04.04.19/2022

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

03.04.2024

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **10.04.2024**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 03.04.2024 nr 416/2024 om besvär i ett miljötillståndsärende, miljötillstånd för reningsverk i Nummela gällande plan som förutsätts i tillståndsförordnande 22, Vigsel, Sjundea, Lojo.

Ändringssökande

Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunta

Den som ansöker om tillstånd

Vihdin Vesi

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **03.04.2024 – 10.05.2024** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **10.05.2024**.

03.04.2024

Dnro 1258/03.04.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunta

Hakija Vihdin Vesi

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 27.9.2022 nro 283/2022

Asiaa koskevia aiempia päätöksiä

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 21.9.2007 myöntämän Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan nro 33/2007/1 lupamääräys 22 on kuulunut seuraavasti:

22. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön voidaan lopettaa mahdollisimman nopeasti ryhtymällä johtamaan ne hankkeilla olevaan Espoon uuteen puhdistamoon tai muulle, Siuntionjoen vesistöä paremmin tarkoitukseen soveltuvalle purkualueelle.

Vaasan hallinto-oikeus on 24.6.2009 annetulla päätöksellään nro 09/0213/1 Vihdin kunnan valituksesta muuttanut lupamääräyksen 22 kuulumaan seuraavasti:

22) Luvan saajan on huolehdittava siitä, että jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön voidaan lopettaa mahdollisimman nopeasti ryhtymällä johtamaan ne muulle, Siuntionjoen vesistöä paremmin tarkoitukseen soveltuvaan paikkaan.

Luvan saajan on 31.12.2011 mennessä tehtävä ja toimitettava Uudenmaan ympäristökeskukselle selvitys mahdollisuuksista johtaa jätevedet muualle kuin Risubackajokeen. Mikäli selvityksen perusteella ilmenee, että ei ole mahdollista johtaa jätevesiä muualle kuin Risubackajokeen, hakijan tulee käynnistää suunnittelu toimista, joilla Nummelan jätevedenpuhdistamoa voidaan tehostaa ja Vihdin kunnan jätevesiverkostoa saneerata siten, että

Risubackajokeen johdettavat jätevedet eivät lisää purkupaikan alapuolisessa uomassa ja vesistössä haitallisten aineiden pitoisuuksia.

Hallinto-oikeus on perustellut lupamääräyksen 22 muuttamista seuraavasti:

Toiminta aiheuttaa kuormitusta Risubackajoessa, joka on Siuntionjoen voimakkaimmin kuormitettu ja heikkokuntoisin vesialue. Risubackajoki laskee Karhujärveen, joka on rehevä järvi, jossa on esiintynyt leväkukintoja ja happikatoa. Karhujärvi on fosforirajoitteinen ja kesällä myös typpirajoitteinen. Siuntionjoki on hyvin rehevä ja joen veden laatu heikkenee alaspäin mennessä, erityisesti voimakkaan hajakuormituksen kohteena olevan Kirkkojoen yhtymäkohdassa. Siuntionjoen yhteistarkkailusta laaditun yhteenvedon perusteella kuormituksen vaikutukset pohjaeläimistöön ovat näkyvissä sekä virtavesien koskipaikoilla että järvissä.

Kun otetaan huomioon purkuvesistön nykyinen tilanne, ei toimintaa nyky muodossa voida jatkaa. Jätevedenpuhdistamon nykyiset päästöarvot ovat tyypeä lukuun ottamatta hyvää luokkaa (BOD 4,5 mg/l, fosfori 0,1 mg P/l, COD 30 mg/l, ammoniumtyppi 0,04–0,31 mg/l), mutta purkuvesistön heikko kunto huomioiden kuitenkin liiallisia.

Vihdin kunnan valituksessa ja hallinto-oikeuden katselmuksessa on tuotu esiin mahdollisuus kehittää Vihdin kunnan jäteveden käsittelyä siten, etteivät puhdistetut jätevedet keskeisiltä ominaisuuksiltaan kuormita purkuvesistöä. Vihdin kunnan ilmoituksen mukaan typenpoiston teho on mahdollista nostaa 90 %:iin. Viemäriverkoston kunnossapitoa kehittämällä on mahdollista vähentää ohivuototilanteita. Katselmuksessa luvanhakija on esitellyt Nummelan puhdistamon kehittämistä typenpoiston, fosforin poiston, hygienisoinnin ja viemärijärjestelmän ohivuotojen osalta.

Hallinto-oikeus pitää ensisijaisena vaihtoehtona purkuvesistön vaihtamista, koska pieneen vesistöön aiheutuvat haitat esimerkiksi ohivuotojen osalta ovat suurempia kuin isompaan vesistöön kohdistuessaan. Asiassa esiintuotu eräs vaihtoehto purkuvesistön muuttamiseksi on Espooseen mahdollisesti rakennettava keskuspuhdistamo ja siirtoviemäri sinne. Koska tämän vaihtoehdon toteutuminen ja aikataulu on edelleen avoin ja riippuu muiden kuntien päätöksenteosta, tulee Siuntionjoen tila huomioon ottaen tutkia myös muita johtamisvaihtoehtoja kuin Espoon uusi keskuspuhdistamo tai kehittää Nummelan puhdistamon toimintaa sellaiselle tasolle, ettei siitä aiheudu kuormitusta purkuvesistöön.

Purkuvesistön vaihtamisen arvioimiseksi luvan saajan tulee toimittaa selvitys mahdollisista vaihtoehtoisista purkuvesistöistä, jotta arviointi olisi mahdollisimman kattavaa ja uusimpaan tietoon perustuvaa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi 17.12.2019 Nummelan jätevedenpuhdistamon Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 21.9.2007 antaman ympäristölupapäätöksen LSY-2006-Y-350 muuttamista koskevasta hakemuksesta päätöksen nro 509/2019. Lupamääräystä 2 muutettiin

puhdistamon käsittelytuloksen osalta. Lisäksi lupamääräys 22 muutettiin kuulumaan seuraavasti:

22. Nummelan jätevedenpuhdistamon jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön on lopetettava 31.12.2026 mennessä. Luvan saajan on toimitettava suunnitelma puhdistettujen jätevesien johtamisesta muualle kuin Siuntionjoen vesistöön aluehallintovirastoon 31.12.2020 mennessä. Suunnitelmassa tulee esittää eri vaihtoehtoja sekä niiden kustannus- ja vesistövaikutusvertailut. Mikäli yhtenä suunnitelman tuloksena on, ettei jätevesiä voida kohtuullisin kustannuksin vesistövaikutukset huomioiden johtaa muualle kuin Siuntionjoen vesistöön, luvan saajan tulee suunnitelmassa esittää toimet, joilla Siuntionjoen vesistöön kohdistuva jätevesien aiheuttama kuormitus vähenee nykyisestä siten, ettei sillä ole merkittävää haitallista vaikutusta vesistössä purkupaikan alapuolella. Tässä tapauksessa suunnitelmaan tulee liittää myös tarkempi selvitys suunnitelman mukaisen toiminnan vesistövaikutuksista.

Valituksenalainen päätös

Aluehallintovirasto on hyväksynyt Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan (aluehallintoviraston päätös nro 509/2019, dnro ESAVI/11726/2016) lupamääräyksessä 22 edellytetyn selvityksen.

Aluehallintovirasto on lisäksi muuttanut lupamääräystä 22, joka kuuluu muutoksen jälkeen seuraavasti:

22. Nummelan jätevedenpuhdistamon jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön on lopetettava 31.12.2026 mennessä. *(poistettu tekstiä).*

Aluehallintoviraston päätöksen perustelut

Suunnitelman hyväksyminen

Aluehallintovirasto on ratkaisussaan hyväksynyt ainoastaan Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksessä edellytetyn suunnitelman. Aluehallintovirasto ei siis tässä päätöksessä ole hyväksynyt mitään Vihdin Veden suunnitelmassaan esittämää vaihtoehtoa tai myöntänyt ympäristölupaa millekään suunnitelmassa esitetyille toiminnolle. Mikäli Vihdin Vesi valitsee vaihtoehtoista toteutettavaksi vaihtoehdon, joka edellyttää vesitai ympäristölupaa, Vihdin Veden tulee hakea toteutukselle lupaa ja kyseisen asian luvan myöntämisen edellytykset tutkitaan hakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Vihdin Vesi on suunnitelmassaan tarkastellut jäteveden käsittelyn ja johtamisen vaihtoehtoja sekä arvioinut niiden vesistövaikutukset ja kustannukset. Vaihtoehtoihin liittyviä selvityksiä, suunnitelmia ja vesistövaikutusarvioita on tehty useassa eri vaiheessa. Aluehallintovirasto katsoo, että suunnitelmassa esitetyt jätevesien käsittely- ja johtamisvaihtoehdot ovat realistisia, ja vesistövaikutusarviot on tehty luotettavasti ja ammattitaitoisesti.

Suunnitelma kokonaisuudessaan on riittävä ja kattava ja antaa hyvät lähtökohdat tarkempaan suunnitteluun ja päätöksentekoon tulevaisuudessa. Suunnitelmassa on otettu huomioon Turun tunnin juna -hankkeen mahdollistama väestönkasvu vuoteen 2050 mennessä. Näin ollen aluehallintovirasto katsoo, että suunnitelma täyttää lupamääräyksen 22 vaatimukset.

Vihdin Vesi on päätenyt suunnitelmassaan siihen, ettei Nummelan puhdistamon jätevesiä voida kohtuullisin kustannuksin vesistövaikutukset huomioiden johtaa muualle kuin Siuntionjoen vesistöön. Vihdin Vesi onkin valinnut jatkosuunnitteluun vaihtoehdon, jossa Nummelaan rakennetaan uusi jätevedenpuhdistamo ja kirkonkylän puhdistamo uusitaan. Kyseisessä vaihtoehdossa Nummelan uudessa puhdistamossa käsitellyt jätevedet johdettaisiin edelleen Siuntionjoen vesistöön kuuluvaan Risubackajokeen, josta vedet laskevat Karhujärveen ja edelleen Siuntionjokeen. Vihdin Vesi on suunnitelmassaan esittänyt toimet, joilla sen mukaan Siuntionjoen vesistöön kohdistuva jätevesien aiheuttama kuormitus vähenee nykyisestä siten, ettei sillä Vihdin Veden käsityksen mukaan ole merkittävää haitallista vaikutusta vesistössä purkupaikan alapuolella.

Suunnitelmaan on liitetty tarkempi selvitys suunnitelman mukaisen toiminnan vesistövaikutuksista. Vihdin Vesi on katsonut, että Nummelan puhdistamon ennustettu kuormitus ei edes vuonna 2050 ole sellainen, että se heikentäisi Karhujärven tai Siuntionjoen keskiosan vedenlaatua nykyisestä eikä aiheuta merkittävää haitallista vaikutusta vesistössä purkupaikan alapuolella. Nummelan uudelta puhdistamolta johdettavien jätevesien ei ole arvioitu muuttavan alapuolisen vesistön ekologista tilaa. Karhujärven ekologinen tila ei tulisi muuttumaan nykyistä huonommaksi minkään luokituksen osatekijän osalta. Siuntionjoen keskiosan ekologiseen tilaan ei ole arvioitu olevan vaikutusta keskimääräisessä ilmastonmuutoskenaariossa, ellei samanaikaisesti tehdä maatalouden tehostamistoimenpiteitä. Tässä tapauksessa kalaston luokkatila voisi parantua tyydyttävästä hyväksi. Vihdin jätevesillä ei ole arvioitu olevan vaikutusta Tjusträskin, Vikträskin, Siuntionjoen alaosan tai Pikkalanlahden ekologiseen tilaan.

Vihdin Veden mukaan on hyvä huomioida, että Vihdin strategisen yleiskaavan mukainen väestönkasvu vuonna 2050 voi jäädä toteutumatta. Tällöin on todennäköistä, että vuoden 2030 kuormitusennusteen mukainen tilanne vallitsee vielä vuonna 2050. Aluehallintovirasto katsoo kuitenkin, että uuden puhdistamon rakentaminen purkupaikkaratkaisuihin on suuri investointi ja puhdistamoiden elinkaari on yleisesti ottaen kymmeniä vuosia. Näin ollen puhdistamo ja jätevesien johtaminen tulee suunnitella siten, että toiminta voi olla mahdollista vielä vuonna 2050. Puhdistamon kuormitusta on siten arvioitava tämänhetkisen parhaan tietämyksen mukaan vuoden 2050 tilanteessa, vaikka väestöennusteet ovat epävarmoja. Uuden puhdistamon ja purkupaikan sijoittamisessa tulee ottaa huomioon ympäristönsuojelulain 11 §, jonka mukaan muun muassa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Aluehallintovirasto ei ole samaa mieltä kaikista suunnitelmassa esitetyistä johtopäätöksistä ja katsoo, että Vihdin Veden selvitetystä vaihtoehdoista valitsemaan toteutusvaihtoehtoon liittyy merkittäviä riskejä. Uuden puhdistamon toiminta ja käsiteltyjen jätevesien johtaminen edelleen Siuntionjoen vesistöön vaatii ympäristöluvan, ja ympäristöluvan saamiseksi luvan myöntämisen edellytysten tulee täytyä. Asian käsittelyssä on tullut esiin sellaisia seikkoja, että luvan myöntämisen edellytysten täytyminen on ennalta arvioiden epävarmaa. Luvan myöntämisen edellytykset harkitaan vasta lupa-asian käsittelyssä.

Kuormitusarvion mukaan vuonna 2050 Nummelan uuden puhdistamon jätevesivirtaama on noin 2,6 kertaa suurempi ja fosforikuormitus noin kaksi kertaa suurempi kuin nykyisen puhdistamon vastaavat arvot vuonna 2020. Typpikuormitus on vuoden 2050 tilanteessa hieman pienempi kuin vuonna 2020. Aluehallintovirasto toteaa, että suunnitelman mukainen jätevesikuormitus ei siis vähene, kuten voimassa olevan Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksessä 22 edellytetään vaan kasvaa monen parametrin osalta. Vaikka vesistöön johdettavan jäteveden pitoisuudet pienenevät uudessa puhdistamossa paremman puhdistamisen myötä esimerkiksi fosforin osalta, fosforikuormitus kasvaa lisääntyvän jätevesivirtaaman vuoksi.

Vesistövaikutusarvion mukaan Nummelan uuden puhdistamon typpikuormalla olisi merkitystä Karhujärven kasviplanktonin kannalta, sillä jäteveden kokonaistyyppipitoisuus olisi käsitellyssä jätevedessä vuonna 2050 edelleen korkeampi kuin Risubackajoen ja Karhujärven nykyinen kokonaistypen pitoisuus. Yhdessä muista kuormituslähteistä tulevan typen kanssa se kykenisi ylläpitämään nykyisen tasoista kasviplanktonituotantoa ja muuta perustuotantoa Karhujärvellä. Puhdistamolta aiheutuvan typpikuormituksen osuus valuma-alueelta tulevasta typen kokonaiskuormituksesta olisi edelleen yli 10 %. Aluehallintovirasto katsoo, että erityisesti Nummelan uuden puhdistamon typpikuormitus aiheuttaa riskiä Karhujärven tilan paranemiselle pitkällä aikavälillä.

Vesistövaikutusarviossa on arvioitu Nummelan uudelta puhdistamolta johdettavien jätevesien vuonna 2050 vaikuttavan vähäisesti kielteisesti Karhujärven veden fysikaaliskemialliseen laatuun, a-klorofyllipitoisuuteen, vesikasvillisuuteen, pohjaeläimistöön ja kalastoon nykytilanteeseen nähden. Lisäksi on arvioitu, että jos Nummelan puhdistamon jätevesiä ei johdetaisi Siuntionjoen vesistöön vaan muualle, Karhujärven tila voisi vähäisesti kohentua näiden tekijöiden osalta nykytilanteeseen nähden. Aluehallintovirasto toteaa, että jos ensin mainitussa tilanteessa Karhujärven tilan on arvioitu heikkenevän vähäisesti ja toiseksi mainitussa tilanteessa kohenevan vähäisesti, niiden välinen ero on vähäistä suurempi. Jätevesien johtamisella voisi siten olla Karhujärven tilaan vähäistä suurempi merkitys vuoden 2050 kuormituksella.

Vesistövaikutusarvion mukaan puhdistamon typpikuormituksen jatkuminen ei muuttaisi kasviplanktonin ekologista luokkaa, mutta nykyisen puhdistamon typpikuorman poistaminen voisi mahdollisesti parantaa kasviplanktonin tilaa

siten, että sen luokka muuttuisi huonosta välttävään luokkaan. Edelleen vaikutusarviossa todetaan, että Karhujärven kokonaistila saattaisi nousta yhdellä luokalla eli välttävästä tyydyttävään, jos puhdistamon kuormitus poistuisi. Jos Vihdin kunnan jätevesiä ei siis johdettaisi Siuntionjoen vesistöön, Karhujärven ekologinen tila tai sen joidenkin osatekijöiden tila voisi nousta nykyistä parempaan luokkaan. Näin ollen aluehallintovirasto katsoo, että jätevesien johtaminen Siuntionjokeen estää osaltaan Karhujärven paremman tilan ja siten myös vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetulla lailla kansallisesti täytäntöön pantu vesipuidedirektiivi velvoittaa pyrkimään siihen, että vähintään hyvän tilan tavoite saavutetaan. Vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty runsaasti muun muassa maataloutta, haja-asutusta ja metsätaloutta koskevia toimenpiteitä, jotka koskevat myös Karhujärven valuma-alueita. Suoraan Karhujärvellä on esitetty kunnostussuunnitelman päivittämistä ja kunnostustoimenpiteiden toteuttamista. Yhdessä näillä toimenpiteillä on tavoitteena hyvän ekologisen tilan saavuttaminen Karhujärvellä.

Mallinnusten epävarmuuteen liittyviin seikkoihin aluehallintovirasto toteaa, että mallinuksissa on aina epävarmuutta, minkä vuoksi tulosten tulokinnassa olisi syytä huomioida varovaisuusperiaate.

Aluehallintovirasto toteaa edellä esitetyn perusteella, että Vihdin Veden valitsemaan vaihtoehtoon johtaa jätevesiä edelleen uudelta Nummelaan suunnitellulta jätevedenpuhdistamolta Risubackajoen kautta Siuntionjokeen liittyy luvittamisen osalta riskejä. Aluehallintovirasto katsoo, että Vihdin Veden olisi tarpeen tarkastella vielä muita suunnitelmassa esitettyjä vaihtoehtoja jätevesien käsittelylle ja johtamiselle sekä ottaa jatkosuunnittelussa huomioon asiassa nyt annetut lausunnot. Aluehallintoviraston suunnitelmaan perustuvan näkemyksen mukaan jätevedet voitaisiin mahdollisesti kohtuullisin kustannuksin vesistövaikutukset huomioiden johtaa muualle kuin Siuntionjoen vesistöön. Esimerkiksi Nummelan alueen jätevesien johtaminen Espoon Blominmäen jätevedenpuhdistamolalle 2-putkijärjestelmällä ja kirkonkylän uuden puhdistamon rakentaminen näyttäytyy suunnitelmassa arvioitujen kustannusten perusteella varteenotettavalta vaihtoehdolta verrattuna Vihdin Veden esittämään vaihtoehtoon.

Lupamääräyksen 22 muuttaminen

Aluehallintovirasto on ympäristönsuojelulain 90 §:n nojalla täsmentänyt lupamääräystä 22 poistamalla siitä suunnitelman sisältöä ja toimittamista koskevat tekstit. Suunnitelma on tällä päätöksellä hyväksytty, minkä vuoksi lupamääräyksen tätä koskeva osuus on jäänyt tarpeettomaksi. Aluehallintovirasto katsoo, että muutoin lupamääräyksiä ei ole ollut tarpeen täsmentää tai lupaa täydentää.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Siuntion kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta on hakenut aluehallintoviraston päätökseen muutosta ja pitänyt päätöksellä hyväksytyjä selvityksiä riittämättöminä. Vastaselityksessään valittaja on täsmentänyt vaatimustaan esittämällä, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja palautetaan aluehallintovirastolle uutta käsittelyä varten.

Valittaja on perustellut vaatimustaan muun ohella seuraavasti:

Vihdin Veden teettämät selvitykset ovat riittämättömiä. Asiassa tulee ottaa huomioon Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunnan aiemmin antamat lausunnot asian käsittelyssä erityisesti liittyen puhdistettujen jätevesien sulfaattipitoisuuksiin.

Vesistön vaikutusarvioinnissa ei ole otettu lainkaan huomioon jätevesien mahdollista sulfaattipitoisuutta ja sulfaatin vaikutuksia vesistöissä. Jätevesien puhdistuslaitosten käsitellyt vedet sisältävät tyypillisesti sulfaatteja. Sulfaattipitoinen vesi voi hapettomissa olosuhteissa, joita esiintyy myös Karhujärvessä, vapauttaa pohjasedimenteistä edelleen lisää ravinteita. Sulfaattipitoiset vedet siis kiihdyttävät tietyissä olosuhteissa järven sisäistä kuormitusta, joka on Karhujärven suurimpia ongelmia.

Sulfaatin vaikutukset tulisi selvittää. Jätevesien sisältämä sulfaatti vaikuttaa olennaisesti toiminnan ympäristövaikutuksiin ja näin ollen johtopäätöksiin sekä valittuun puhdistusvaihtoehtoon edistää uutta puhdistamohanketta Nummelassa. Siuntioon ei tule johtaa puhdistamon jätevesiä.

1970-luvun alussa Vihdissä todettiin, että oli epäonnistuttu jätevesien hallinnassa. Siuntionjoen latvavedet, kuten Vihdin oma Enäjärvi, olivat pahoin saastuneita. Vihdissä ei haluttu enää jatkaa Vihdin vesistöjen saastuttamista, joten Vihti sai luvan pumpata jätevedet luonnollisen vesirajan yli Siuntion puolelle. Vedet pumpattiin Risubackanjokeen ja Karhujärveen, sekä siitä eteenpäin Siuntionjokeen. Vihdin puoleisia vesistöjä ei voida säästää Siuntionjoen Natura-alueen kustannuksella.

Vihdin kunta ei halua liittyä keskitettyyn Blominmäen uuteen puhdistamoon - kuten Kirkkonummi, Espoo, Siuntio ja muut ovat tehneet, vaan haluaa pitää asian omissa käsissään. On epäselvää, miksi selvityksen mukaan erinomaisesti puhdistettua jätevettä uudesta puhdistamosta ei voitaisi laskea oman kunnan, eli Vihdin vesistöön. Tällainen ajattelutapa ei välitä nykyajan kestävästä vesiensuojelusta. Tehtyjen selvitysten perusteella jätevesien johtaminen Siuntioon ei ole realistinen vesistövaikutusten takia, eikä Vihdin tulisi edistää uutta puhdistamohanketta.

Valittaja on antanut aluehallintovirastolle selvityksen johdosta 31.1.2022 päivätyn lausunnon, jossa on esitetty muun ohella, että selvityksessä ei ole tuotu ilmi, että putken toteutus olisi kunnalle liian kallis toteutettavaksi, suunnitelmassa ei avata tarpeeksi väestönkasvun vaikutusta jätevesien määrään, eikä perustella miksi väestönkasvu ei vaikuta arviointiin, eikä

suunnitelmassa ole tarkasteltu lämpökuorman vaikutusta vesistön ekologiseen tilaan.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut valituksen johdosta lausunnon, jossa on todettu, että Vihdin kunnan ja Vihdin Veden aluehallintovirastoon toimittama selvitys on koskenut Vihdin kunnan jätevesien käsittelyn ja johtamisen vaihtoehtoja sekä vaihtoehtojen vesistövaikutuksia ja kustannuksia.

Aluehallintovirasto on viitannut antamaansa päätökseen ja sen perusteluihin ja katsonut edelleen, että selvityksen hyväksymiseen on ollut riittävät perusteet. Selvityksen johtopäätöksistä aluehallintovirasto on kuitenkin ollut osittain eri mieltä ja on tuonut näkemyksensä esiin perusteluissa.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoiden ympäristöluvista ei ole tyypillisesti määrätty selvittämään puhdistamoilta lähtevän veden sulfaatin pitoisuuksia tai päästöjä, eikä luvista ole ainakaan yleisesti annettu sulfaatille päästöraja-arvoja. Vihdin kunnan ja Vihdin Veden Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvassa ei ole annettu päästöraja-arvoja sulfaatille. Näin ollen sulfaattipäästöistä ei ole todennäköisesti ollut tutkittua tietoa, eikä sulfaattipäästöjä ole voitu käyttää vesistövaikutusten arvioinnin lähtötietona. Sulfaatti ei sisälly tällä hetkellä valtioneuvoston antaman asetuksen 1022/2006 mukaisiin vesiympäristölle vaarallisiin ja haitallisiin aineisiin. Yhdyskuntajätevesiä koskevassa asetuksessa 888/2006 ei ole annettu päästöraja-arvoja sulfaatille.

Sulfaatti on parhaillaan lausunnoilla olevan Suomen ympäristökeskuksen laatiman vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden asetuksen (1022/2006) 12 §:n mukaisen suunnitelman luonnoksessa (15.11.2022) ehdolla uudeksi kansalliseksi haitalliseksi aineeksi. Jos Vihdin kunta ja Vihdin Vesi hakee uutta ympäristölupaa Nummelan uudelle puhdistamolle, hakemuksen käsittelyssä luvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa tarkastellaan todennäköisesti myös sulfaattipäästöjä ja niiden vaikutuksia.

Aluehallintovirasto huomauttaa, että se on päätöksessään jättänyt voimaan lupamääräyksen 22 alkuosan, jonka mukaan Nummelan nykyisen jätevedenpuhdistamon jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön on lopetettava 31.12.2026 mennessä. Vihdin kunta ja Vihdin Vesi ei ole hakenut aluehallintovirastolta muutosta Nummelan nykyisen puhdistamon ympäristölupaan tai lupaa uudelle Nummelaan mahdollisesti sijoitettavalle jätevedenpuhdistamolle.

Vihdin kunta ja Vihdin Vesi ovat antaneet valituksen johdosta vastineen. Ensisijaisesti Vihdin kunta ja Vihdin Vesi vaativat, että hallinto-oikeus pysyttää valituksen kohteena olevan päätöksen ja jättää valittajan valituksen tutkimatta. Toissijaisesti vastineen antajat vaativat, että hallinto-oikeus pysyttää valituksen kohteena olevan päätöksen ja hylkää valittajan valituksen. Toissijaisen vaatimuksen ohella valittaja on velvoitettava korvaamaan asian

oikeuskäsittelystä aiheutuvat oikeudenkäyntikulut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n nojalla myöhemmin esitettävän oikeudenkäyntilaskun mukaisesti korkolain 4 § 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut hallinto-oikeuden ratkaisun antamisesta. Vihdin kunta ja Vihdin Vesi varaavat oikeuden esittää lopullisen oikeudenkäyntikuluvaatimuksen myöhemmin.

Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva ympäristö- ja rakennuslautakunta on jättänyt valituksen 28.10.2022. Valitusaika on päättynyt 3.11.2021. Määräajassa jätetyssä valituksessa ei ole esitetty lainkaan vaatimuksia. Valituksessa ei ole yksilöity miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi. Määräajassa jätetyssä valituksessa ei ole esitetty myöskään hyväksyttäviä perusteita valitukselle, jos jotain valituksessa esitettyä voitaisiin pitää vaatimuksena.

Määräajassa jätetyssä valituksessa ei ole myöskään esitetty mihin valitusoikeus perustuu. Valittajan asianosaisasema ei täyty valituksen kohteena olevassa päätöksessä ottaen huomioon sen, että aluehallintovirasto on ympäristönsuojelulain 90 §:n nojalla täsmentänyt lupamääräystä 22 poistamalla siitä suunnitelman sisältöä ja toimittamista koskevat tekstit. Suunnitelma on tällä päätöksellä hyväksytty toimitetuksi sisällöltään lupaehdon mukaisena, minkä vuoksi lupamääräyksen tätä koskeva osuus on jäänyt tarpeettomaksi.

Asianosaisuus määräytyy intressiperusteisesti. Asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia saattaa koskea. Asiassa ei aiheudu välittömiä negatiivisia vaikutuksia valittajille lupamääräykset huomioiden. Valituksen kohteena oleva päätös ei siten vaikuta valittajan oikeuteen, etuun eikä velvollisuuteen. Valittaja ei ole esittänyt määräajassa riittävää selvitystä siitä, mihin valitusoikeus perustuu, eikä valitusta siten voida tutkia.

Toissijaisesti valitus on hylättävä, koska päätös on ympäristönsuojelulain mukainen.

Lupamääräyksessä 22 on kyse ympäristönsuojelulain 54 §:n mukaisesta erityistä selvitystä koskevasta määräyksestä. Asiassa on kyse Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksessä 22 edellytetystä suunnitelmasta ja valituksen kohteena on päätös, jossa lupamääräystä 22 on muutettu siten, että suunnitelman toimittamista koskeva osa poistettu. Vihdin Vesi toimitti suunnitelman lupamääräyksen 22 mukaisen suunnitelman 28.6.2021 mennessä.

Lohjan kaupunkikehityslautakunnan lupajaosto on Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut valituksen johdosta vastineen, jossa on todettu muun ohella, että lupajaostolla ei ole lisättävää asiassa aikaisemmin antamiinsa lausuntoihin.

Hallinto-oikeus on varannut *Vihdin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Vihdin kunnan terveydensuojeluviranomainen, Siuntion kunnalle, Siuntion kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, Lohjan kaupungille, Lohjan*

kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) tilaisuuden antaa vastineet valituksen johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualue ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastineita valituksen johdosta.

Siuntion kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta on antanut vastaselityksen. Etelä-Suomen aluehallintoviraston Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksessä 22 edellytettyä suunnitelmaa koskeva päätös on kumottava ja päätöksen sisältämää ratkaisua on muutettava siten, ettei aluehallintovirasto hyväksy Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksessä 22 edellytettyä selvitystä. Asia on palautettava aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi, koska Vihdin Veden esittämä suunnitelma Vihdin jätevesien puhdistamisesta on riittämätön. Jotta suunnitelma voitaisiin hyväksyä, siinä on selvitettävä jätevesien mahdollinen sulfaattipitoisuus.

Vihdin veden tulisi selvittää suunnitelmassaan minkälaisia vaikutuksia mahdolliset sulfaattipitoiset jätevedet aiheuttavat jo kuormittuneelle Karhujärvelle sekä koko Siuntionjoen Natura-alueen vesistöille. Vihdin Veden tulee arvioida millaisia epäsuoria vaikutuksia mahdolliset sulfaattipitoiset vedet ja siten lisääntyvä sisäinen kuormitus Karhujärvessä aiheuttaa sen ekologiselle tilalle. Sisäinen kuormitus on Karhujärven suurimpia ongelmia, joten mahdollisesti sulfaattipitoiset puhdistusvedet vaikuttavat olennaisesti toiminnan arvioituihin ympäristövaikutuksiin.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) laatiman vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden asetuksen (1022/2006) 12 §:n mukaisen suunnitelman luonnoksessa 15.11.2022 todetaan Suomessa suurimpien sulfaattien pistemäisten päästöjen tulevan metsä- ja kaivosteollisuudesta sekä nimenomaan yhdyskuntajäteveden puhdistamoista. Suurina pitoisuuksina sulfaatti vaikuttaa myös järvien kerrostuneisuuteen estämällä normaalia sekoittumista ja sillä on selvä epäsuora haittavaikutus järviökosysteemiin rehevöittävän fosforin vapautumisen kautta. (SYKE:n ja Aalto-yliopiston tutkimus: Ekholm et al. 2020, Diffuse sources dominate the sulfate load into Finnish surface waters, Science of the Total Environment).

Sulfaattipitoisten vesien laskeminen Karhujärveen voi näiden tietojen valossa vaikuttaa epäsuorasti järven ekologiseen tilaan, joka on tällä hetkellä vain välttävä. Vesipuitedirektiivin mukaan Suomen ja muiden EU:n jäsenmaiden kaikissa vesistöissä tulee saavuttaa hyvä tila vuoteen 2027 mennessä. Waseruomion ja korkeimman hallinto-oikeuden aikaisempien päätösten pohjalta vakiintunut tulkinta vesien tilatavoitteiden oikeudellisesta sitovuudesta ja tilan heikentämiskiellon soveltamisesta ulottuu yksittäisten laatutekijöiden tasolle.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan valitusoikeus on ”muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutuksen ilmenevät”.

Myös aluehallintoviraston päätöksen 283/2022 valitusosoituksessa todetaan, että päätöksestä voivat valittaa vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset. Siuntion kunnassa ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää Vihdin Veden vaatimuksen Siuntion kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan valituksen tutkimatta jättämisestä.
2. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.
3. Hallinto-oikeus hylkää Vihdin Veden oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Perustelut

1. Tutkimatta jättämistä koskeva vaatimus

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta muun muassa silloin, jos valittajalla ei ole valitusoikeutta, valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos valitus on jäänyt puutteelliseksi, vaikka valittajalle on varattu tilaisuus sen täydentämiseen.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohtien mukaan valitusoikeus on toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Valituksenalaisella päätöksellä on hyväksytty selvitys toiminnan ympäristövaikutuksista ja pysytetty lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen lupamääräys 22 siltä osin kuin sen mukaan jätevedenpuhdistamon jätevesien purkamisen Siuntion kunnan alueella sijaitsevaan Siuntionjoen vesistöön on lopetettava 31.12.2026 mennessä. Valituksenalaisella päätöksellä ei ole ratkaistu ympäristönsuojelulain 48 §:ssä ja 49 §:ssä tarkoitetulla tavalla sitä, voidaanko Nummelan jätevedenpuhdistamolle ja mainitulle purkupuikkeen sijainnille Siuntionjoen vesistössä myöntää jatkossa ympäristölupa ja tarvittaessa lisäksi vesilain mukainen lupa. Vihdin Vedellä on jatkossa mahdollisuus hakea ympäristölupaa myös jätevedenpuhdistamon jätevesien purkamiselle Siuntionjoen vesistöön ja selvityksellä saaduilla tiedoilla on merkitystä toimintaa koskevan lupa-asian ratkaisun kannalta. Edellä mainituin perustein ja koska päätös lisäksi koskee jätevedenpuhdistamon vesien purkupaikkaa, joka ainakin 31.12.2026 saakka voidaan pysyttää nykyisellä sijainnillaan Siuntionjoen vesistössä, hallinto-oikeus toteaa, että asia koskee toimintaa, jonka vaikutukset ilmenevät Siuntion kunnan alueella ja siten Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on asiassa valitusoikeus.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n 1 momentin mukaan valituksessa on ilmoitettava muun ohella, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi eli vaatimukset sekä

vaatimusten perustelut. Asiakirjoista ilmenevästi Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunta on toimittanut hallinto-oikeudelle valituskirjelmän 28.10.2022. Valitusaika on päättynyt 3.11.2022. Kyseisessä valituskirjelmässä on esitetty, että 27.9.2022 annettuun aluehallintoviraston päätökseen nro 283/2022 haetaan muutosta. Vaatimuksen perusteluna valituskirjelmässä on esitetty, että hakijan esittämät selvitykset ovat riittämättömiä. Koska valituksenalaisen päätöksen tarkoittama asia on koskenut aluehallintovirastossa lupamääräyksen 22 edellyttämien selvitysten hyväksymistä määräyksen mukaiseksi selvitykseksi, on katsottava, että valittaja on valituskirjelmässään vaatinut aluehallintoviraston päätöksen kumoamista ja palauttamista. Hallinto-oikeus toteaa, että ennen valitusajan päättymistä saapunut valituskirjelmä on sisältänyt vaatimukseksi katsottavan kannanoton perusteluineen ja siten täyttänyt oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa lain 15 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset valituksen tekemiselle. Valittaja on vastaselityksessään tarkentanut vaatimustaan vaatimalla, että päätös kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi. Kyseisellä tarkennuksella ei kuitenkaan ole ratkaisevaa merkitystä asian arvioimisen kannalta, koska alkuperäinen valituskirjelmä antaa riittävän perusteen valituksen tutkimiselle.

2. Pääasia

Asiassa saatu selvitys

Nykyinen toiminta ja ympäristö

Vuonna 1976 rakennettu Nummelan jätevedenpuhdistamo sijaitsee Vihdin Nummelan taajaman eteläpuolella Höytiönnummen alueella. Nummelan nykyisessä jätevedenpuhdistamossa puhdistetaan Nummelan sekä muiden Vihdin alueiden yhdyskuntajätevedet lukuun ottamatta Vihdin kirkonkylää. Vuonna 1973 rakennettu Vihdin kirkonkylän jätevedenpuhdistamo sijaitsee Hiidenveden Kirkkojärven rannalla. Vihdin yhdyskuntajätevesien käsittelyn uudistamistarpeeseen sekä käsittelykapasiteetilta vaadittaviin seikkoihin on vaikuttanut erityisesti Nummelan alueen väkilukuennuste, jonka mukaan vuonna 2030 Vihdissä on arvioitu olevan 33 840 asukasta ja vuonna 2050 48 510 asukasta. Nummelan asukasmäärän on vuonna 2030 arvioitu olevan 30 340 ja vuonna 2050 44 510.

Nummelan nykyisen jätevedenpuhdistamon käsitellyt jätevedet johdetaan Risubackajokeen, josta vedet virtaavat Karhujärveen, Siuntionjoen pääuomaan ja sen varrella sijaitsevaan Tjusträskiin ja Vikträskiin ennen Pikkalanlahden merialuetta.

Siuntionjoen vesistöistä merkittävä osa kuuluu Natura 2000 -alueeseen. Natura-alueeseen sisältyy pääuoma Pikkalanlahdelta joen keskivaiheille asti ja muutama sivupuro. Siuntionjoki on myös Uudenmaan ainoa ympäristöministeriön asettaman Vesistöjen erityissuojelutyöryhmän ehdottama erityissuojeltava jokivesistö. Perusteina on muun muassa vesistöalueella esiintyvä saukko ja geneettisesti alkuperäinen taimenkanta. Risubackajoki ei ole vesienhoidon suunnittelussa luokiteltu vesimuodostuma,

eli sen ekologista tilaa ei vesienhoitosuunnitelmissa luokitella. Siuntionjoki on ravinteikas ja samea, tyypiltään keskikokoinen savimaan joki (Ksa), ja monet vesistöalueen järvistä ovat luontaisesti reheviä (Rr). Karhujärvi on tyypiltään runsasravinteinen järvi. Karhujärven ekologinen tila on välttävä.

Siuntionjoen vesistöalue on osa Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoaluetta. Vuosien 2022–2027 eli kolmannen kauden vesienhoitosuunnitelman kuormitustekijöitä koskevien arvioiden mukaan alueen vesihuoltolaitosten vesi- ja viemäriverkostoja laajentamalla on saatu keskitetyn viemäroinnin piiriin yhä enemmän asukkaita ja vaikka jätevesien ravinnekuormituksen väheneminen on jatkunut vesienhoitoalueella koko 2000-luvun, puhdistamista tulee edelleen tehostaa erityisesti typen osalta. Sisäisellä kuormituksella on vesistöjä rehevöittävä vaikutus useissa Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen rehevissä järvissä ja Suomenlahden rannikkovesissä. Sisäinen kuormitus on yleensä seurausta kauan jatkuneesta ulkoisesta kuormituksesta, joka on aiheuttanut hapen vähenemistä pohjan läheisyydessä. Jokien ja järvien pistekuormitusta lisäävät alueella turvetuotannon ohella erityisesti yhdyskuntajätevedenpuhdistamot. Koko vesienhoitoalueella fosforikuormitusta tulisi VEMALA-mallin mukaan vähentää noin 201 t/vuosi, mikä on vastaa noin 30 % kaikesta ihmisperäisestä fosforikuormituksesta. Typen kuormitusta tulisi vähentää noin 2 970 t/vuosi, mikä on noin 26 % kaikesta ihmisperäisestä kuormituksesta. Vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä vesimuodostumille, jotka eivät ole hyvässä tilassa tai joissa on riski tilan heikkenemiselle. Toimenpiteillä pyritään saavuttamaan pintavesien hyvä ekologinen tila viimeistään vuonna 2027.

Vesienhoitosuunnitelman toimenpide-ehdotuksena on esitetty, että vesienhoitoalueen yhdyskuntien jätevedenpuhdistusta tulee edelleen tehostaa. Jätevedenpuhdistamoiden päästöjä voidaan vähentää esimerkiksi ympäristölupien lupaehtoja kiristämällä tai ravinteidenpoiston vapaaehtoisella tehostamisella vesiensuojelusopimuksen keinoin. Ympäristölupien raja-arvojen ylityksiä vältetään puhdistamoita ja verkostoja saneeraamalla sekä jätevedenpuhdistusta tehostamalla.

Siuntionjoen valuma-alueen kunnat ovat sitoutuneet kuusivuotiseen Siuntiojoki 2030 -hankkeeseen. Hankkeen keskeisenä päämääränä on saavuttaa Siuntionjoen koko vesistön ja Natura-alueen hyvä ekologinen tila, turvata vaelluskalojen esteetön kulku ja luonnonmukainen lisääntyminen sekä parantaa alueen virkistyskäyttöä alueen elinkeinotoiminta huomioiden.

Selvitys ja suunnitelma

Aluehallintovirastolle toimitetussa selvityksessä on esitetty jätevedenkäsittelyn vaihtoehtoiksi kolmea vaihtoehtoa, jotka ovat:

- uusi keskuspuhdistamo Nummelassa, jossa käsitellään kaikki Vihdin viemäritävät jätevedet,
- uusi puhdistamo Nummelassa ja Vihdin kirkonkylän puhdistamon uusiminen sekä

– Vihdin Veden toiminta-alueen jätevesien johtaminen siirtolinjaa pitkin Espoon Blominmäen puhdistamoon.

Suunnitelman ja selvityksen perustana on ollut tieto ja vuoteen 2050 ulottuva arvio Nummelan jätevedenpuhdistamon tulokuormasta sekä saatavilla olevaan tietoon eri liittyjistä sekä muun muassa teollisuusjätevesisopimuksista ja niiden kannalta oleellisten tulokuormaan ja puhdistustekniikkaan vaikuttavista seikoista. Vesistövaikutusarvioinneissa on tarkasteltu mahdollisia muutoksia Siuntionjoen vesistön ja Hiidenveden ekologiseen tilaan ja sen osatekijöihin biologisiin ja niitä tukeviin veden fysikaalis-kemiallisiin tekijöihin vuoden 2050 tilanteessa. Ravinnekuormituslaskemissa hyödynnettiin ympäristöhallinnon WSFS-VEMALA-mallia. Jätevesikuormituksen vaikutuksen havainnollistamisessa ekologiseen tilaan käytettiin apuna ympäristöhallinnon LLR-kuormitusvaikutusmallia. Mallin avulla ennustettiin tulokuorman muutoksen vaikutuksia järvien ekologista tilaa kuvaaviin osamuuttujiin kokonaisfosfori ja -typpipitoisuuksiin ja a-klorofyllipitoisuuksiin. Arvioissa on huomioitu ilmastonmuutoksen vaikutus ekologiseen kokonaistilaan. Tämän arvion lisäksi raportissa on esitetty myös tilanne, jossa maatalouden toimien tehostaminen kuormituksen vähentämiseksi on huomioitu. Vesistövaikutusten osalta on arvioitu Vihdin jätevesien vaikutusta Risubackajoessa ja Karhujärvessä ja Siuntionjoen keskiosassa, sekä vaikutuksia Tjusträskin, Vikträskin, Siuntionjoen alaosan tai Pikkalanlahden ekologiseen tilaan. Selvityksessä on selostettu Karhujärven nykyinen ekologinen kokonaistila ja osatekijöiden tilaluokat.

Vesistövaikutukset eri toteutusvaihtoehdoille on arvioitu kolmessa vaiheessa:

1. Nummelan keskuspuhdistamon ekologiset vesistövaikutukset eri purkuvesistövaihtoehdoilla (Siuntionjoen vesistö ja/tai Hiidenvesi) sekä vaihtoehdolla, että kaikki jätevedet johdetaan siirtolinjaa pitkin Espooseen käsiteltäväksi Blominmäen jätevedenpuhdistamolla. Käsittelyvaihtoehtona oli tehokas käsittely. Lisäksi arvioitiin kemialliset vesistövaikutukset Siuntionjoen vesistössä, Hiidenvedessä ja Espoon merialueella.
2. Nummelan keskuspuhdistamon ekologisten vesistövaikutusten arviointi niin, että purkuvesistönä on Hiidenvesi. Käsittelyvaihtona oli tehokas++ käsittely. Siuntionjoen vesistöön ei tässä vaihtoehdossa johdeta käsiteltyjä jätevesiä.
3. Uuden Nummelan puhdistamon ekologisten vesistövaikutusten arviointi niin, ettei Vihdin kirkonkylän jätevesiä johdeta Nummelaan vaan Kirkonkylän jätevedenpuhdistamo pysyy erillisenä yksikkönä ja se uudistetaan. Käsittelyvaihtoehtona oli tehokas+ käsittely ja purkuvesistönä Siuntionjoen vesistö.

Selvityksen pääpaino on ollut ravinnekuormituksen arvioinnissa. Siuntionjoen vesistöstä on hyvin vähän mittaustietoa haitallisten aineiden pitoisuuksista.

Ensimmäisen vaihtoehdon eli uuden keskuspuhdistamon osalta on tarkasteltu erilaisia puhdistustehoja, jakautuen tehokkuusasteisiin tehokas, tehokas+ ja

tehokas++, joista esisuunnitteluun on tuotu mukaan vaihtoehdot tehokas+ ja tehokas++. Suunnitteluperusteina on vaihtoehdossa tehokas+ käytetty ravinteiden osalta nykyisiä lupaehtoja merkittävästi parempaa käsittelytasoa. Sekä tehokas+ että tehokas++ -vaihtoehdoissa kokonaisfosforin pitoisuus olisi 0,05 mg/l. Tämä taso on alle Karhujärven vesimuodostuman fosforin hyvän tilan raja-arvoa 0,052 mg/l. Kokonaistypen osalta käsittelyn vähimmäistehovaatimus on 80 %. Vaihtoehdossa tehokas+ käsittelyteho olisi 93 % ja vaihtoehdossa tehokas++ 99 %. Näillä saavutettaisiin käsitellyn jäteveden kokonaistypen osalta pitoisuudet 5 ja 1 mg/l. Vaihtoehdon tehokas++ kokonaistypen pitoisuustaso on valittu sillä perusteella, että se on samaa tasoa kuin nykyinen keskimääräinen pitoisuustaso Hiidenveden Nummelanselällä. Selvityksessä on tarkasteltu typen kemialliseen muotoon liittyviä tekijöitä ja arvioitu vaikutusta leville käyttökelpoisen typen osuuteen.

Selvityksessä on esitetty keskuspuhdistamon käsittelyvaihtoehtojen suunnittelussa käytetyt puhdistusvaatimukset sekä niistä lasketut vesistökuormat vuosille 2030 ja 2050.

Toisena vaihtoehtona on tarkasteltu kahden puhdistamon vaihtoehtoa, jossa jätevedet käsiteltäisiin Vihdin Veden kahdella puhdistamolla Nummelassa ja Kirkonkylällä. Nummelaan rakennettaisiin uusi puhdistamo Etelä-Nummelan uudelle teollisuusalueelle noin 2,6 kilometrin päähän nykyisestä puhdistamosta. Nykyinen Vihdin Kirkonkylän puhdistamo uudistettaisiin. Purkuvesistöt säilyisivät samoina kuin tällä hetkellä eli Nummelan puhdistamolta olisi purku Siuntionjoen vesistöön (Risubackajoki) ja Kirkonkylältä Hiidenveden Kirkkojärveen. Nummelan puhdistamon osalta selvitetään käsittelyvaihtoehtoa tehokas+. Selvityksessä on esitetty toisen vaihtoehdon osalta puhdistusvaatimukset sekä saavutettavat vesistökuorman enimmäistasot vuonna 2050 Kirkonkylän jätevedenpuhdistamolla sekä uuden Nummelan jätevedenpuhdistamon suunnittelun mitoitusarvot, puhdistusvaatimukset ja vesistökuormat vuodelle 2050.

Keskuspuhdistamoselvityksen yhteydessä selvitetään myös Vihdin Kirkonkylän puhdistamon uudistaminen niin, että puhdistamon toimintaa voidaan tehostaa vuoden 2025 loppuun mennessä puhdistamolla tehtävillä toimenpiteillä siten, että 1.1.2026 alkaen ammoniumtyyppiä koskevat raja-arvot saavutetaan ympärivuotisesti vuosikeskiarvona laskettuna. Nykyisen puhdistamon viereen rakennetaan uusi puhdistamo, joka perustuisi kantoaineprosessiin, flotaatioon ja jälkikäsittelyyn hiekkasuodatuksella sekä jäteveden hygienisointiin.

Kolmannessa vaihtoehdossa jätevedet johdettaisiin rakennettavaa siirtolinjaa pitkin Espooseen ja käsiteltäväksi Blominmäen jätevedenpuhdistamolla. Vaihtoehtoina selvitetään kahta skenaariota, joista ensimmäisessä kaikki Vihdin Veden toiminta-alueen eli Nummelan ja Vihdin kirkonkylän jätevedet johdettaisiin käsiteltäväksi Blominmäen puhdistamolla joko yksi- tai kaksiputkijärjestelmällä ja toisessa vain Nummelan alueen jätevedet johdettaisiin käsiteltäväksi kaksoisputkella Blominmäen jätevedenpuhdistamolle ja Kirkonkylän puhdistamo jäisi toimintaan ja se uudistettaisiin. Selvityksessä on esitetty Blominmäen jätevedenpuhdistamon

voimassa olevan ympäristöluvan mukaiset käsittelyvaatimukset. Vesistövaikutusarvioinneissa on tarkasteltu myös vaihtoehtoa, jossa jätevedet johdettaisiin linjaa pitkin Espooseen rakenteilla olevaan Blominmäen puhdistamoon ja sieltä Suomenojan kautta Espoon merialueelle. Selvityksessä on arvioitu myös siirtolinjan rakentamiseen ja toimintaan liittyviä ympäristöriskejä.

Selvityksessä on lopulta valittu kustannusarvion ja vesistövaikutusarvioiden perusteella suunnitelma, jonka mukaan Kirkonkylän puhdistamo uudistetaan ja Etelä-Nummelaan rakennetaan uusi puhdistamo, josta käsitellyt vedet puretaan Risubackajokeen.

Johtopäätöksenä on todettu muun ohella, että Siuntionjoen keskiosan ekologiseen tilaan ei uuden Nummelan puhdistamon käsitellyillä jätevesillä ollut vaikutusta, ellei samanaikaisesti tehtäisi maatalouden tehostamistoimenpiteitä. Karhujärven osalta jätevesien johtamisella muualla käsiteltäväksi olisi arvioiden mukaan mahdollista saavuttaa vähäisiä positiivisia vaikutuksia järven ekologiseen tilaan. Käsiteltyjen jätevesien johtamisella uudelta Nummelan puhdistamolta ei arvioiden mukaan kuitenkaan olisi nykytilanteeseen verrattuna Karhujärven ekologista kokonaistilaa tai sen osatekijöiden luokkatilaa heikentävää vaikutusta.

Selvityksessä on esitetty myös puhdistusvaatimusten saavuttamiseksi tarvittavat tekniset puhdistusprosessit ja -ratkaisut uudella Nummelan puhdistamolla sekä uudistettavalla Kirkonkylän puhdistamolla.

Selvityksessä on esitetty myös eri vaihtoehtojen kustannusarviot. Vihdin jätevesien siirtämiseen Blominmäen puhdistamoon tarvittavan siirtolinjan vertailukustannus on vuoden 2030 tilanteessa 2,22 euroa/m³ ja vuoden 2050 tilanteessa 1,69 euroa/m³. Nummelan ja Kirkonkylän uusien puhdistamojen rakentamisen vertailukustannukset ovat vuoden 2030 tilanteessa 2,03 euroa/m³ ja vuoden 2050 tilanteessa 1,54 euroa/m³.

Oikeudellinen arvio ja johtopäätökset

Käsiteltävänä oleva asia

Asiassa on valituksessa esitetyn perusteella arvioitava, onko aluehallintovirasto voinut hyväksyä Vihdin Veden selvityksen ja suunnitelman ottaen huomioon voimassa olevan lupapäätöksen lupamääräyksessä 22 tarkoitettu selvitysvelvollisuus ja sen perustelut, vai onko asia palautettava aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi selvityksen täydentämiseksi erityisesti puhdistettujen jätevesien sulfaattipitoisuuksien ja sulfaatin vaikutusten osalta.

Asiassa on kysymys lupamääräyksessä 22 tarkoitettusta selvityksestä, joka on käsitelty aluehallintovirastossa ympäristönsuojelulain 54 §:n mukaisena erityisen selvityksen esittämisvelvollisuutta koskevana asiana. Ympäristönsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehtävä erityinen selvitys toiminnasta

aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi, jos lupaharkintaa varten ei ole voitu toimittaa yksityiskohtaisia tietoja päästöistä, jätteistä tai toiminnan vaikutuksista. Ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaan lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa 54 §:n nojalla saadun selvityksen perusteella.

Lupamääräyksessä 22 tarkoitetun suunnitelman ja selvityksen perustana on ollut Nummelan jätevedenpuhdistamon toiminnan uudistamistarve ja jätevedenpuhdistamon purkupaikkana nykyisellään toimivan Risubackajoen kautta Karhujärveen ja Siuntionjoen vesistöön aiheutuvan kuormituksen vähentäminen puhdistustekniikan uudistamisella tai mahdollisella toiminnan sijoituspaikan muuttamisella. Lupamääräyksellä on lisäksi kielletty jäteveden johtaminen Siuntionjoen vesistöön vuoden 2026 jälkeen. Lupamääräyksessä 22 asetetun selvityksen tavoitteena on ollut toimenpiteisiin ryhtymiseen tarvittavan päästöjä koskevan tiedon hankkiminen ja eri toimenpidevaihtoehtojen punninta kustannuksineen silmällä pitäen Nummelan jätevedenpuhdistamon tulevaa toimintaa. Lupamääräyksen nojalla Vihdin Vedellä on ollut velvollisuus esittää suunnitelma puhdistamon jätevesien johtamiseksi muualle kuin Siuntionjoen vesistöön. Eri vaihtoehdoista on tullut esittää kustannusarviot ja vesistövaikutusvertailut ja mikäli kustannusarvion perusteella jätevesiä ei voida ilman kohtuuttomia kustannuksia johtaa muuhun vesistöön, on lisäksi esitettävä tälle suunnitelmalle Siuntionjoen vesistön jätevesistä johtuvaa kuormitusta vähentävät keinot sekä tarkempi selvitys kyseisen suunnitelman mukaisen toiminnan vesistövaikutuksista purkupaikan alapuolisessa vesistössä.

Selvityksen perusteella tullaan arvioimaan toiminnan sijoittamisen edellytyksiä ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin ja 2 momentin nojalla. Lainkohdan 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Lainkohdan 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski, 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle, 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta, 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus ja 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella. Lisäksi selvitystä on arvioitava ympäristönsuojelulain 51 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla siten, että ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Valituksenalaisella päätöksellä on hyväksytty Vihdin Veden esittämä selvitys, minkä lisäksi aluehallintovirasto on muuttanut lupamääräystä 22 päätöksestä ilmenevällä tavalla. Kyseessä ei ole ympäristölupaa koskeva lupahakemus eikä valituksenalaisella päätöksellä ole ratkaistu jätevedenpuhdistamon uudistamiseen ja jätevesien purkupuutken sijoittamiseen liittyviä

ympäristönsuojelulaissa säänneltyjä luvan myöntämisen edellytyksenä olevia seikkoja, vaan purkuputken lopullinen sijoittaminen esimerkiksi selvityksen vaihtoehtona esitettyyn Siuntionjoen vesistöön vaatii edelleen ympäristönsuojelulain ja mahdollisesti vesilain mukaisen lupamenettelyn ja päätöksen.

Selvitysten arviointi

Valituksessa on esitetty, että kyseessä oleva selvitys on ollut puutteellinen sikäli, että selvityksessä ei ole otettu huomioon jätevedenpuhdistamolta vesistöön johdettavan sulfaatin merkitystä sisäiseen kuormitukseen ja ravinteiden vapautumiseen Karhujärvessä. Karhujärven vesimuodostuman ekologinen tila on tyydyttävä korkeista ravinnepitoisuuksista johtuen.

Hallinto-oikeus toteaa, että sulfaatti ei ole sisällynyt asiaa käsiteltäessä valtioneuvoston antaman asetuksen 1022/2006 mukaisiin vesiympäristölle vaarallisiin ja haitallisiin aineisiin. Myöskään yhdyskuntajätevesiä koskevassa asetuksessa 888/2006 ei ole annettu päästöraja-arvoja sulfaatille. Sulfaattia ei mainita Kymijoen–Suomenlahden vuosille 2022–2027 laaditussa vesienhoitosuunnitelmassa yhdyskunta- tai teollisuusjätevedenpuhdistamoiden puhdistustulokseen vaikuttavana tai pilaantumista lisäävänä haitta-aineena tai ravinteiden osuuteen vaikuttavana tekijänä, joka tulisi huomioida arvioitaessa jätevedenpuhdistamon vaikutusta vesistön biologiseen tilaan.

Sillä seikalla, että vaatimukset valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 mukaisten vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden päästöille vesistöön saattavat kiristyä lähitulevaisuudessa myös siten, että sulfaatti otetaan osaksi haitallisten aineiden luetteloa, saattaa myöhemmin olla vaikutusta myös Nummelan jätevedenpuhdistamon lupa-asian ratkaisuun esimerkiksi sulfaatin käsittelyltä vaadittaviin tekniikoihin ja puhdistustulokseen liittyen. Valmisteilla olevia sulfaatin asemaa haitta-aineena koskevia sääntelyhankkeita ei ole ollut syytä enemmälti huomioida asian käsittelyssä aluehallintovirastossa.

Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että asumajätevedenpuhdistamoille tulevan teollisuusjäteveden laatua säädellään teollisuusjätevesisopimuksilla, joissa on mahdollista rajoittaa muun ohella laitokselle toimitettavien teollisuusjätevesien sulfaattipitoisuutta. Vihdin Vesi ei ole esittänyt selvitystä jäteveden sulfaattipitoisuudesta tai sen rajoittamisesta. Hallinto-oikeus katsoo kuitenkin Karhujärvestä käytettävissä olevien tietojen perusteella, ettei järvestä ole ilmennyt sulfaatin aiheuttamaan kemialliseen kerrostumiseen eikä siten sulfaatista aiheutuvaan pilaantumiseen viittaavia muutoksia.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoiden ympäristöluvuissa ei ole vallitsevan käytännön mukaan ollut tulokuormituksen perusteella tarpeen määrätä jäteveden sulfaattipitoisuudesta tai sallitusta vuosittaisesta kuormituksesta vastaanottavaan vesistöön, eikä puhdistamon päästötarkkailuihin kuuluviin haitta-aineselvityksiin ole liitetty sulfaattipitoisuuden tarkkailua. Asiakirjoista ei myöskään ilmene, että Nummelan puhdistamolle johdettaisiin merkittäviä määriä sulfaattipitoisia jätevesiä. Näin ollen ei sulfaatin vesistössä ilmenevän

vaikutuksen tarkasteleminen ole ollut tarpeen nyt käsillä olevassa selvityksessä.

Hallinto-oikeus katsoo, että Vihdin Veden esittämä selvitys ja suunnitelma on lupamääräyksen 22 mukainen ja siinä on otettu ympäristönsuojelulain 51 §:n 1 momentin mukaisesti huomioon, mitä Kymijoen–Suomenlahden kolmannen kauden vesienhoitosuunnitelmassa on todettu pintavesien kuormitustekijöistä kuten ravinteista ja yhdyskuntajätevedenpuhdistamoiden osuudesta kuormitukseen sekä huomioitu vesienhoitosuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet vesienhoitoalueen hyvän tilatavoitteen saavuttamiseksi. Selvityksessä ja siihen sisältyvissä eri vaihtoehdoissa on myös riittävästi huomioitu jätevedenpuhdistamon toiminta-alueen asukasmäärän kehitys ja esitetty selvityksen edellyttämä kustannusarvio.

Hallinto-oikeus katsoo lisäksi, että Vihdin Vesi on lupamääräyksen 22 edellyttämällä tavalla valitsemassaan suunnitelmassa esittänyt kyseiseen suunnitelmaan liittyvät vesistövaikutusarviot sekä toimet, joilla se on katsonut vähennettävän Siuntionjoen vesistöön kohdistuvaa Vihdin yhdyskuntajätevedenpuhdistamon jätevesien aiheuttamaa kuormitusta nykyisestä siten, ettei sillä ole merkittävää haitallista vaikutusta vesistössä purkupaikan alapuolella selvitysvelvollisuuden tarkoitus huomioon ottaen.

Edellä mainituilla perusteilla aluehallintoviraston päätöksen kumoamiselle ja palauttamiselle ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla syytä ja valitus on siten hylättävä. Hallinto-oikeus toteaa vielä selvyyden vuoksi, että ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisessa lupaharkinnassa ei ole rajoitettu toiminnan sijoittamista pelkästään sillä perusteella, että toiminnalla on ennalta arvioiden kuntarajat ylittäviä ympäristövaikutuksia.

3. Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Vihdin Vesi on vaatinut, että Siuntion ympäristö- ja rakennuslautakunta velvoitetaan korvaamaan Vihdin Vedelle asiassa syntyneet oikeudenkäyntikulut viivästyskorkeineen. Hallinto-oikeus toteaa, että ottaen huomioon asian ratkaisun lopputulos, ei ole kohtuutonta, että Vihdin Vesi joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 11 §, 49 § 1 mom ja 51 § 1 mom

Valtioneuvoston asetus yhdyskuntajätevesistä 888/2006

Valtioneuvoston asetus 1022/2006 vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Siuntion kunnanhallituksen, Vihdin kunnanhallituksen ja Lohjan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 10.5.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Maria Vapaavuori sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Kirsti Poikonen.

Esittelijä Riikka Salo

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Siuntion kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta
Jäljennös maksutta	Vihdin Vesi
	Vihdin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
	Vihdin kunnan terveydensuojeluviranomainen
	Vihdin kunnanhallitus
	Siuntion kunnan terveydensuojeluviranomainen
	Siuntion kunnanhallitus
	Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
	Lohjan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
	Lohjan kaupunginhallitus
	Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut
	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomainen
	Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
	Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
	Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
 Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>